

การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

Management of Vocation Education by Informal and Non-formal
Education Centre in Mung District of Roi Et Province

ปกรณ คามวัลย์¹

Pakron Khamval

ดร.จำนง กมลศิลป์²

Dr.Chamnong kamonsil

ดร.อุทัย กมลศิลป์³

Dr.Uthai Kamonsil

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดของผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ฝึกอาชีพเกี่ยวกับแนวการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ฝึกอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 126 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติการทดสอบ ได้แก่ (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA F - t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากสองด้าน และอยู่ในระดับปานกลางสองด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลดต่ำสุด ได้แก่

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² ปร.ด. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

³ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา), ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.

ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการอำนวยการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดงบประมาณ
2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ผู้ฝึกอาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับตามความถี่สูงไปหาลำดับต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ต่อเนื่อง และรวดเร็ว สื่อและอุปกรณ์ควรทันสมัย และเมื่อฝึกอาชีพเสร็จแล้วควรมีตลาดรองรับ

คำสำคัญ : 1. การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพ 2. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ABSTRACT

The purposes of this thematic paper were aimed to : 1) To study the Management of Vocational Education Management of non-formal Education and informal education centers in Mueang District, Roi –Et Province, 2) To compare the management of occupational education of Non-Formal and Informal Education Centers in Mueang District, Roi –Et Province There are different types of vocational trainers with different sexes, ages and education levels. And 3) to Study the Suggestions of Vocational trainers on the management of occupational education of the Non-Formal and Informal Education Center, Mueang District, Roi –Et Province. The Sampling groups were 126 vocational trainers. Define the Sample using the Taro Yamane formula. The research instrument was a five-level scale. Have confidence the reliability was 0.94. The Statistics used for data analysis are Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and t-test. One-way ANOVA F-t-test

The results of the study were as follows: 1) The Management of Vocational Education Management of non-formal Education and informal education centers in Mueang District, Roi –Et Province was at a high level. In each case, And in two medium level. From the top to the lowest, the curriculum management. Director The process of learning. And the budget. 2) The results of the hypothesis test showed that the occupational trainees had different sex, age and education level. There were no significant differences in the opinions of the administrators in the management of the non-formal education and non-formal education of the Municipality of Roi-Et. And 3) Vocational trainers gave suggestions on the Management of Vocational Education Management of informal and informal education centers in Mueang Disitict, Roi–Et Province. High priority should be placed in the top three, ie, adequate and timely budgeting should be provided. And when the training is

completed, the market should be supported.

Keywords : 1. Management of Vocational Education 2. Non-Formal and Informal Education Centers

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงสูงและยังไม่สามารถก้าวพ้นวิกฤตได้อย่างยั่งยืน สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่มีอยู่สูง แสดงถึงฐานเศรษฐกิจที่ยังไม่เข้มแข็ง ประชาชนระดับฐานรากยังมีรายได้น้อย และขาดโอกาสในการเพิ่มรายได้ โดยส่วนใหญ่อยู่ในสาขาเกษตรและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จึงไม่มีโอกาสที่จะเติบโตเป็นชนชั้นกลาง ที่จะเป็พื้นฐานการบริโภคและสร้างสินค้าและบริการที่มีคุณค่าและเป็นของตนเองได้ และในช่วงที่เศรษฐกิจเข้าสู่ช่วงภาวะเงินเฟ้อ จะเป็นกลุ่มคนที่เดือดร้อนจากค่าครองชีพและต้นทุนมากกว่าคนอื่น ทั้งนี้ ปัจจัยโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ภายใต้ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจดังที่กล่าวมานี้ รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจเป็นกรณีพิเศษ จุดมุ่งหมายของนโยบายของรัฐบาลได้มุ่งไปที่การพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ คือ มุ่งนำประเทศไทยไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่สมดุลมีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และมุ่งนำเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการเมือง และความมั่นคง ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายดังกล่าว ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างกระบวนการสร้างอาชีพ สร้างงานที่มีคุณภาพและมีรายได้สูงให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เป็นระบบในทุกระดับชั้นความรู้ และในส่วนของการทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการรองรับการนายนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติในนามของ “ยุทธศาสตร์ 2555” โดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ณ ปี 2558 คือ “ความสงบสุข อยู่ดีกินดี มีงานทำ และมีความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย” พันธกิจที่ดำเนินการ คือ การพัฒนา ยกระดับและจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง และเป็นผู้ฝึกอาชีพที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม โดยเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาที่เน้นอาชีพเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 หลักสูตรกลุ่มอาชีพ คือ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านบริหารจัดการและบริการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2543, หน้า 3)

เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สำนักงาน กศน. จึงได้ดำเนินการจัดให้มีโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่บริการ โดยมีความเชื่อมั่นว่า โครงการดังกล่าวจะสามารถช่วยให้ประชาชนระดับฐานรากที่มีรายได้น้อยและขาดโอกาสในการเพิ่มรายได้ อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศไม่เข้มแข็งอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มีโอกาสในการสร้างสรรค์

ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ทั้งการพัฒนาอาชีพเดิม การเข้าสู่งานอาชีพ หรือการสร้างอาชีพและการสร้างรายได้ ที่สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข เป็นประชากรที่ทำงานเชิงเศรษฐกิจ ที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการแข่งขันในเวทีโลก และนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2543, หน้า 4)

ปัจจุบันศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนขึ้น ตลอดจนการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ให้กับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพ ให้ประชาชนได้มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ยกระดับคุณภาพชีวิตทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของสังคมดีขึ้น แต่การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังกล่าว ยังไม่อาจทราบได้ว่า ผู้ฝึกอาชีพได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มาน้อยเพียงใด เพราะยังไม่มีการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้มาฝึกอาชีพอย่างชัดเจน ตลอดจนยังไม่มีการศึกษาวิจัยศึกษาถึงสภาพการดำเนินงาน ความคาดหวัง ปัญหา และอุปสรรค การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูได้สนทนากับการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ฝึกอาชีพยังมีความต้องการให้มีการบริหารจัดการหลักสูตร การอำนวยความสะดวก การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ เพราะผู้ฝึกอาชีพจำเป็นต้องนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนอย่างมีประสิทธิภาพ (ภิญญาพัชญ์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์, 2554, หน้า 16)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาการส่งเสริมการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ฝึกอาชีพเกี่ยวกับแนวการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.2 ผู้ฝึกอาชีพที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 ผู้ฝึกอาชีพที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพตรงตามนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ รูปแบบที่ใช้คือการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากร ได้แก่ ผู้ฝึกอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 184 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ฝึกอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 126 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2548, หน้า 19) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบ ได้แก่ (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA F - t-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 126 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.20 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.30 และมีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 54.00

6.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากสองด้าน และอยู่ในระดับปานกลางสองด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด

ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดงบประมาณ ตามลำดับ

6.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า กลุ่มอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ กลุ่มอาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณให้ต่อเนื่อง และควรจัดสรรงบประมาณให้รวดเร็ว

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดงบประมาณ ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

7.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ดำเนินการจัดให้มีโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้ฝึกอาชีพชุมชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยทำให้ประชาชนมีรายได้ไม่น้อย และเพิ่มรายได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข จึงทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยในประเด็นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญาพัชญ์ ภาคย์พิริยะกุล (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาอาชีพศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฒิ พุ่มสว่าง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รดาณัฐ อินกา (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในการส่งเสริมอาชีพสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

พิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตร ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้ฝึกอาชีพอาจเห็นว่าการบริหารจัดการการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดทำเนื้อหาในหลักสูตรที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนตรงตามเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ เนื้อหาเหมาะสม/ตรงตามความต้องการ หลักสูตรที่เรียนมีเนื้อหาสาระครบถ้วนเพียงพอ และหลักสูตรเมื่อเรียนจบนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังนั้น จึงทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีความคิดในรายนี้นี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย จิป์โธสง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รตัญญู อินกา (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในการส่งเสริมอาชีพสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฒิ พุ่มสว่าง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซ่าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดงบประมาณ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้ฝึกอาชีพอาจเห็นว่าการบริหารจัดการการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดงบประมาณได้มีการจัดสรรงบประมาณตรงกับนโยบายและการดำเนินงานจริง การจัดงบประมาณสามารถนำไปสร้างอาชีพได้ การจัดสรรงบประมาณให้ต่อเนื่อง การจัดสรรงบประมาณได้รับความรวดเร็ว แต่การจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่มีความทั่วถึง หรือยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาจด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีความคิดเห็นในรายนี้นี้ต่ำกว่าทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฒิ พุ่มสว่าง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซ่าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย จิป์โธสง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร ยิ่งเจริญ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

7.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ฝึกอาชีพที่มีต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ฝึกอาชีพที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพ

ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้ฝึกอาชีพไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงและเพศชาย ต่าง มีความคิด มีอุดมการณ์ มีระบบ การบริหารจัดการ การเรียนรู้ และประสบการณ์การทำงาน มีวิวุฒิหรือสถานภาพทางอารมณ์ ซึ่งส่งผลให้ เกิดลักษณะความเป็นชายและหญิงที่ แตกต่างกัน แต่เมื่อมองเห็นการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าเพศชายหรือ เพศหญิง ต่างมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย จีบไธสง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบ ว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาอาชีพ ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฒิ พุ่มสว่าง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษา อาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซ่าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ผู้ฝึกอาชีพที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ การศึกษาในอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซ่าย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภา ประเสริฐสังข์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพ สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพ สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษามาตรฐาน นี้ไว้ และยกระดับการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งสี่ด้าน คือ ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้าน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป และแบ่งเป็นรายด้าน ในการเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตร ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึง ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการพัฒนา ด้านการจัดการหลักสูตร ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป โดยเฉพาะใน เนื้อหาในหลักสูตรต้องทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ ได้ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนต้องให้ตรงตามเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ มากยิ่งขึ้น เนื้อหาที่มีความเหมาะสม/ตรง

ตามความต้องการ และหลักสูตรที่เรียนมีเนื้อหาสาระครบถ้วนเพียงพอ มากกว่าที่เป็นอยู่

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดงบประมาณ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารงานศูนย์การศึกษาทอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรปรับปรุง แก้ไข และยกระดับการพัฒนา ด้านการจัดงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณต้องตรงกันนโยบายและการดำเนินงานจริง การจัดงบประมาณสามารถนำไปสร้างอาชีพได้ การจัดสรรงบประมาณต้องให้ต่อเนื่อง การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับควรมีความรวดเร็ว และการจัดสรรงบประมาณต้องมีความทั่วถึง ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 จากการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษาทอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางาน ต่อไป

8.2.2 จากการวิจัยพบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางาน ต่อไป

8.2.3 จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารงานควรมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานที่เหมาะสมโปร่งใส มากยิ่งขึ้น เป็นข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด ดังนั้น ควรวิจัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือศึกษาย้อนหลัง (Former Research) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษาทอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการมีงานทำ มีรายได้เพิ่มและพัฒนาคุณภาพชีวิต

9. เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2543). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรนภา ประเสริฐสังข์. (2558). การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพ สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ภิญญาพัชญ์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์. (2554). **ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รดาณัฐ อินกา. (2558). **ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในการส่งเสริมอาชีพสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิรุฒิ พุ่มสว่าง. (2554). **การบริหารจัดการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วีระชัย จีบโสง. (2559). **การบริหารจัดการศึกษาอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เอมอร ยิ่งเจริญ. (2555). **การบริหารจัดการการศึกษาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด รวมถึง ดร.จาง กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.อุทัย กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บข้อมูลในการวิจัย จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงานส่งเสริมสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดร้อยเอ็ด และคณาจารย์ทุกท่าน ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้ทางวิชาการ ตำรา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนามมา ณ โอกาสนี้ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือสนับสนุน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณแด่บิดามารดา ครูอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้มีสติปัญญา และคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต